

פעמיים בשנה פושט צלם האופי נה יקי הלפרין את כגדיו האור-חיים וכרוב אורחי ישראל נכנס למדיו הצבאיים.

בשכיל יקי הלפרין, כמו בשכיל רבים אחרים, אין האקט הזה מסמל רק החלפת בגדים, כי אם הרבה מעבר לזה. בשכיל יקי הלפרין להיכנס אל המדים הצבאיים פירושו לנטוש למשך חודש ימים את אולפן הצילום המשוכלל שלו, שכרוב פרוג בתל-אביב, ולעבור לשדה לגמרי אחר. פירושו לנטוש את רוגמניות הצמרת שבהן הוא מוקף ברוב ימות השנה ולהיות מוקף

מאת

שרית ישי-לוי

בפרצופים עוינים — אם בלבנון, אם בשטחים הכבושים. פירושו להיות אחר ממה שהוא בדרך-כלל. שכן, במיסגרת שרות-המילואים שלו אין יקי הלפרין יכול להרשות לעצמו את חביבותו ואדיבותו המפורסמים. שרות המילוי-אם שלו מאלץ אותו לא אחת, כמו שהוא מאלץ רבים אחרים, לנהוג בניגוד לדעתו, בניגוד לאמונתו ובניגוד למצפנו.

לא תמיד היה כך. הלפרין זוכר ימים אחרים, מאושרים, של חרות-עשייה, של אמונה אמיתית מן הלב שהדברים שהוא עושה במילואים חשובים, הכי רחיים.

הוא משרת בגדוד חי"ר של צנחנים לשעבר. "חבר'ה אחר-אחר", כמו שהוא נגדיר אותם, אנשים המשרתים יחד מ-1967, חברים שעברו ביחד את ההתשה, את יום-הכיפורים ואת מלחמת-הלבנון. מכירים האחד את השני עד לפירטיפרטים, נפגשים באירועים חברתיים ומישפחתיים, גם מחוץ לימי המילואים. הנשים מכירות זו את זו, סועדות זו את זו בעיתות מצוקה. בקי-צור: יחידה מגובשת אחת, של גברים על אותה הרמה האינטלקטואלית פחות או יותר, השמחים תמיד להפגש מחדש. "ואולי בכך", הוא אומר, "יש הנחמה העיקרית שבשרות-המילואים של היום".

את הלפרין פגשנו ביום השני למלחמת-הלבנון, על ספינה שעגנה במימי צידון. הגדוד שלו השתתף בכיבוש צור וצידון, אחרי-כך עשה את שרות המילואים שלו בזהרני. הפעם

להפגין בירושלים מייד אחרי שרות המילואים האחרון שלו בלבנון, נגד המלחמה. אחרים בגדוד סירבו לשרת בלבנון. המג"ד, חבר-הכנסת רן כהן, שפט אותם. הוא הטיל עליהם עונש, שלדעת רבים בגדוד היה קשה מהליכה לבית סוהר: הוא פשוט העביר אותם לגדוד אחר.

יקי הלפרין אמר לי מכל הלב,

את האולפן המשוכלל והענק שלו מנהלת רעייתו, צפי, שבבעלות מי-פחתה בית-החרושת הנורע לנעליים נימרו. הם גרים כמושב בני-ציון שבשרון, בבית-עץ מהמם כיופיו, מוקף פים בפרדסים ובמידשאה ענקית. בבית יש להם שני ילדים: ערן בן 9 ויעל בת 6 והכלב גור, השומר על הבית. לכאן בורח יקי מהמולת חייהוזהר המווייף, לדבריו, שבו הוא חי 12 שעות

כשאנחנו באים לראיין אותו בסטור דיו, עופרה מרגמנת עבור המצלמה שלו. בין יקי ועופרה מתנהל דיאלוג בסקרנות אחר הדיאלוג הזה, המתנהל ללא מילים, רק בתנועות ידיים, פה ושם במילה אחת או שתיים.

כמה ימים קודם לכן ניהל יקי דיאלוג שונה לחלוטין עם המתנחלים בחברון, ודיאלוג שונה עוד יותר עם התושבים הערביים שם. סיפורו של יקי הלפרין הוא סיפורו של בחור ישראלי טוב, בחור שאוהב את ארצו ושכורר לו שאסור לסרב פקודה גם אם אינו מסכים לה.

סיפורו של הלפרין, ששמר על לוינגר ועל מערת-המכפלה, בניגוד לאמונתו ולהשקפת עולמו, הוא סיפורם של מילואימנים רבים, העושים את חובתם מתוך אמונה כי הפרת פקודה וסירוב-פקודה הם תחילתה של אנרכיה, והנאבקים במיסגרת שרות המילואים שלהם לשמור על חזות הארץ שבהם.

מספר הלפרין:

אנחנו גורד-חי"ר שבמקור היה גורד-צנחנים, נמצאים יחד מ-68. זה הרבה זמן. גילו הממוצע של הגרעין הוותיק של החבר'ה נע בין 35-40, אבל במשך הזמן הצטרפו אלינו חבר'ה יותר צעירים.

איך אסביר לך מה זה לשרת עם אותם חבר'ה במילואים מ-68? אני אגיד לך מה שאשתי תמיד אומרת, כשאני אומר לה שנמאס לי ושאלתי אחפש לי איזה ג'וב של צלם-במילואים: "אללה, יאללה", היא אומרת, "המג"ד רק יקרא לך — אתה תרוץ". וזה נכון. כי לחיות עם אותם חבר'ה במילואים כל-יך הרבה שנים, זה לגדול ביחד ולהכיר את המישפחות. איך אני אגדיר את זה? זה כמו טעם של פעם. אני לא רוצה להיות חריף, אבל זה לשמור על מה שהיה פעם בצבא. אולי בגלל זה שאנחנו חבר'ה על אותה רמה, פחות או יותר, יש בינינו דוקטורים, מהנדסים, חברה טובים. למרות שגלחנו בכל מילחמות ישראל, למולנו לא נהרגו לנו חבר'ה בלבנון. נפצעו חמישה וזהו.

אפשר להגיד שרוב האנשים בגדוד התנגדו למלחמה. לא עשיתי סטטיס-

טיקה, אבל יש בינינו הרבה קיבוצני-קים, כוגרי תנועות-נוער ונחלאים, ולפי האווירה והשיחות ברור שהרוב היה נגד המלחמה. עובדה — אחרי המילואים בלבנון, הלך הגדוד להפגין בירושלים.

עשינו מילואים בזהרני והתחילו שיחות. הבנו שהמלחמה היא ללא תכלית ואין בה הגיון. היום זה נשמע בנאלי. "הילדים" בצבא מדרבים כך כולם. או לא כולם דיברו.

החלטנו לעשות משהו פרודוקטיבי והלכנו להפגין, כי באמת לא ידענו, לא הבנו מה אנחנו עושים בלבנון. אני לא אומר שהיתה הסכמה כללית על הנושא הזה, אחרי הכל אנחנו בצבא. אבל עובדה שהרוב הלכו להפגנה.

אני, למרבה הכוונה, הייתי עסוק בצילומים ולא יכולתי להגיע. אבל בהחלט הוזהרתי עם ההפגנה. למילואים האחרונים שלחו אותנו לחברון. התגובה בגדוד היתה מעורבת. קודם כל, היתה הקלה שלא יוצאים ללבנון. שרות בשטחים, לפחות מכי חזית הסכנה, נראה כמו מישחק ילדים. זה מצד אחד.

מצד שני, האופי של העבודה בשטח חים לא סימפטי. אתה לא בסכנת-חיים אבל אתה בנאחס, זה מילואים אחרים. אני השתדלתי מאוד לשמור על צלם האנוש שלי במילואים האלה, האופי של כל העבודה לא היה לרוחי, זו היתה עבודת מישטרה, לא צבא. הרגשתי לפעמים, כשישבתי במערת-המכפלה, כמו איש הג'א בקולנוע. אלה הם מילואים לא סימפטיים: לגבי הערכים אתה כובש, ויש שם נשים, ילדים וזו הרגשה קשה. ניסיתי להיות נאור, מתחשב אבל זה קשה, קשה. אתה צריך לעצור ילדים, נשים, זה זר לך נורא, זה לא האופי שלך.

ומולם היהודים, המתנחלים, שאתה אמוץ לשמור עליהם, אבל אתה מתנגד לשהייתם במקום, וזה יוצר אצלך קונפליקט קשה. מצד אחד יש לך חשש לאותה לא חושב שהם צריכים להיות שם ומצד שני אתה שם כדי לשמור עליהם.

ואתה בצבא, אתה במילואים, כמה שאתה לא אוהב את האנשים האלה — אתה שם כדי לשמור עליהם. זה התפי-

צלם הלפרין על רקע תצלומיו

11 לווינגרים קטנים מתרופצים בקסבה

כשמסרתי לו את האינפורמציה הזאת, שהוא בטח היה מעדיף בית-סוהר.

טעם

של פעם

הוא נחשב אחד מצלמי-הצמרת בארץ. מצלם לשכועונים, ירחונים ומודעות-פירסום, וגם הרוגמניות יורדות לספר שהוא סבלני, מקסים וצלם מעולה.

ביממה, אך הבריחה האמיתית לגביו, כמו לגבי גברים רבים אחרים בישראל, היתה עד מלחמת-הלבנון במילואים. "היו תקופות", הוא מספר, "שחלק מאיתנו שלא היו עצמאיים. לא רצו לחזור הביתה".

יקי הוא מגלגל של רוגמניות רבות. יש לו החוש והאכזבה לגלות מייד מי נולדה לרוגמנות. אחת התגליות הידועות שלו היא הרוגמנית עופרה ויל-ברמן, אותה גילה עוד כשהיתה בת 14.